

CONIFERIPORIA SULPHURASCENS

AGROFAG PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Żółknięcie i obumieranie drzew iglastych w wyniku porażenia przez *Coniferiporia sulphurascens* i *C. weirii* w USA (w środkowej i dolnej części fotografii); dzięki uprzejmości Robert L. James, USDA Forest Service, Bugwood.org, <https://www.invasive.org/browse/detail.cfm?imgnum=2250031>

Przekrój przez pień drzewa porażonego przez *Coniferiporia sulphurascens* z widocznymi miejscami rozkładu i przebarwień (po lewej) oraz grzybnia u nasady pnia żywiciela (po prawej); dzięki uprzejmości USDA Forest Service; https://apps.fs.usda.gov/r6_decaid/views/laminated_root_rot.html/ (po lewej) oraz <https://eol.org/pages/52246519> (po prawej)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Coniferiporia sulphurascens występuje w Ameryce Północnej (Kanada, USA), na Dalekim Wschodzie (Japonia i azjatycka część Rosji) oraz w Turcji. Ze względu na odpowiednie warunki ekoklimatyczne i obecność roślin żywicielskich, agrofag ten po potencjalnym zawleczeniu z porażonym materiałem roślinnym, może się zadomowić również w Europie, w tym także w Polsce.

Rośliny żywicielskie

Żywicielami są drzewa iglaste: daglezja zielona (*Pseudotsuga menziesii*), choina Martensa (*Tsuga mertensiana*), choina zachodnia (*Tsuga heterophylla*), choina różnolistna (*Tsuga diversifolia*), jodła olbrzymia (*Abies grandis*), jodła jednobarwna (*Abies concolor*), jodła wonna (*Abies amabilis*), jodła górską (*Abies lasiocarpa*), jodła wspaniała (*Abies magnifica*), jodła szlachetna (*Abies procera*), *Abies mariesii*, jodła sachalińska (*Abies sachalinensis*), modrzew zachodni (*Larix occidentalis*), modrzew syberyjski (*Larix sibirica*), świerk Engelmanna (*Picea engelmannii*), świerk sitkajski (*Picea sitchensis*), świerk ajański (*Picea jezoensis*), manutowiec olbrzymi (*Sequoiadendron giganteum*), cis krótkolistny (*Taxus brevifolia*), sosna wydmowa (*Pinus contorta*), sosna Lamberta (*Pinus lambertiana*), sosna zachodnia (*Pinus monticola*), sosna żółta (*Pinus ponderosa*), żywotnik (*Thuja spp.*), cyprys (*Cupressus spp.*) i jałowiec (*Juniperus spp.*).

Objawy występowania i szkodliwość

Porażone drzewa wykazują zahamowanie wzrostu pędu szczytowego i jego zwisanie, zmniejszanie się liczby igieł, żółknięcie i opadanie igieł, a niekiedy zmniejszanie się liczby i wielkości szyszek. Korzenie główne ulegają rozkładowi gnilnemu i przełamaniu w pobliżu szyi korzeniowej. Pod ziemią powierzchnia kory lub szczeliny kory zainfekowanych korzeni mogą być pokryte miękką, płowóżłą powłoką, której nie można zetrzeć palcami. Drewno ulega stopniowemu rozkładowi. Na świeżo ściętym drzewie, początkowy rozkład drewna ma postać czerwonawo-brązowej lub czekoladowo-brązowej plamy występującej w zewnętrznym twardzieli i bieli. Patrząc na pień świeżo ściętego drzewa przebarwienie często ma nieregularny kształt półksiężyca do półkola, z grubsza wzdłuż krzywizny porażonych pierścieni wzrostu. Porażone siewki i pędy drzew zwykle opasywane są przez ciemne, zgłębione nekrozy z licznymi ciałami zarodnikującymi i wyciekami żywicy, która zastyga w postaci białawych kropeł. Późna infekcja ma miejsce we wrześniu i na początku października i nie powoduje zwisania wierzchołów pędów, a na igłach pojawiają się brązowe plamki z chlorotyczną obwódką, które stopniowo zlewają się i łączą ze sobą. Powtarzające się infekcje doprowadzają do powstawania krzaczastych

i karłowatych drzew z martwymi pędami. Powszechnym objawem w zdrowych drzewostanach są wiatrolomy, widoczne przed pojawieniem się objawów choroby w koronie drzew. Na obszarach występowania infekcji chorobowej może znajdować się szereg drzew, które znajdują się w różnych stadiach zamierania

Na drewnie początkowo obserwuje się rozkład w postaci czerwonawo-brązowej lub czekoladowo-brązowej plamy występującej w zewnętrznym twardzieli i bieli. Patrząc na pień świeżo ściętego drzewa przebarwienie często ma nieregularny kształt półksiężyca do półkola.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W sposób naturalny zarodniki grzyba mogą rozprzestrzeniać się tylko na niewielki dystans. Na większą odległość patogen jest przenoszony na drewnie gatunków żywicielskich, wliczając w to opakowania drewniane, a w mniejszym stopniu na roślinach gatunków żywicielskich przeznaczonych do sadzenia i ciętych gałęziach.

Kontrola objawów i pobieranie prób

Informacje nt. objawów, terminu kontroli i pobierania prób oraz miejsc pobierania prób i rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe/>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych uprawach drzew iglastych, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *Coniferiporia sulphurascens* podlega obowiązkowi zwalczania (jest to agrofag kwarantanny w Unii).